

Non scholae **Sed Vitae** discimus
Vereniging Vrienden Seniorenacademie HOVO Brabant

Verslag bezoek Limburg: Keramikcentrum Tegelen en Odapark Venray

23 juli 2025

Op woensdag 23 juli reed een bus met 42 belangstellenden voor deze excursie van Tilburg via Eindhoven naar het Limburgse **Tegelen**. Daar wachtte ons het ochtendprogramma: koffie met Limburgse vlaai in **Keramikcentrum Tiendschuur** of in Bilderberg Hotel **Château Holtmühle**; een rondleiding door het centrum en voor iedereen een lunch in het Château. Ook was wat vrije tijd voorzien om het winkeltje te

bezoeken of in de groene omgeving te wandelen. Het Keramikcentrum bevindt zich namelijk in de prachtig gerestaureerde tiendschuur van het unieke en historische landgoed Kasteel Holtmühle (17e eeuw). Dit kastelencomplex is als een van de weinige in Nederland geheel bewaard gebleven. Compleet met slotgracht, tiendschuur, kasteelpoorten, tuinen, vijvers en landerijen. Rondom Château Holtmühle waren fraaie kasteeltuinen in diverse stijlen te bewonderen. Zo gaf een

klein parkje in Engelse stijl met zijn kronkelpadjes, beek, vijver en bruggetjes de romantische omgeving een bijzonder accent. Ook de kruidentuin van het kasteel was het bezoeken waard.

Vanwege de omvang van de groep hadden we die in drieën verdeeld. Elke groep volgde het programma in een andere volgorde. Op beide locaties werden we gastvrij ontvangen met voortreffelijke, luxe Limburgse vlaai.

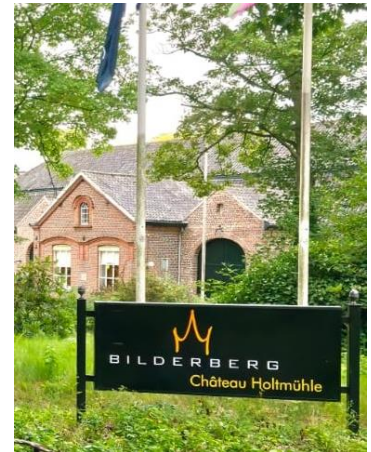
De rondleiders in het Keramikcentrum vertelden enthousiast en deskundig over de collectie: een unieke verzameling historische en hedendaagse kunst gemaakt van keramiek en porselein. Zij hadden moeite om binnen de afgesproken tijd van een uur te blijven, omdat er zoveel te vertellen was.

Een gedeelte van de collectie verwees naar de oorsprong van de keramiektraditie in Tegelen. Al vanaf de prehistorie en vooral in de Romeinse tijd werd de klei uit de omgeving gebruikt voor allerlei potten. Van de fabrieken uit later tijd is weinig over. Een paar belangrijke exemplaren van hetgeen daar gemaakt werd, zijn bewaard gebleven, zoals

een **carnavalswagen**. Ook is er een oude kalibreermachine te zien, afkomstig uit het fijn-keramisch atelier van Russel-Tiglia, waar o.a. serviezen, herinneringsborden en religieuze beeldjes werden gemaakt. Soms zijn daarmee demonstraties. Met die machine kun je met behulp van mallen stukwerk maken. Ook beschikt het centrum over een 3D-printer voor keramiek. In het museum bestaat de mogelijkheid om interactief kennis te maken met de verschillende materialen die voor keramiek of porselein gebruikt worden. Daarnaast organiseert het museum ook toonaangevende exposities op deze prachtige

locatie met keramische kunst in al haar verschijningsvormen. Werk van gerenommeerde kunstenaars uit de regio, Nederland, Europa en zelfs daarbuiten maakt deel uit van de exposities. Geregeld blijft er na een expositie werk van de kunstenaars in het museum achter. Tijdens ons bezoek was er de **expositie 'Rauw'**. In deze tentoonstelling laten gerenommeerde keramisten uit verschillende landen hun werk zien. De gemene deler is dat ze allemaal werken met pure klei, waarvan de samenstelling, structuur en kleur steeds anders is, afhankelijk van waar ze die vinden. Hoe verschillend die kan zijn in kleur en structuur werd heel duidelijk uit de diverse voorwerpen.

Na een **lichte lunch in Château Holzmühle** bracht de bus ons naar **Venray**, naar het **Odapark**. Hier verdeelden we ons weer in drie groepen. Twee gingen mee met een gids en de derde begaf zich alvast naar het Theehuis en de foyer.

Ook deze gidsen vertelden heel enthousiast over een paar van de 64 kunstwerken in het park - 19 hectaren groot! -, veel ervan van gerenommeerde internationale kunstenaars. Ook hier blijven kunstwerken vaak achter na een tentoonstelling. Motto van het park is 'Het moet wel ergens over gaan', afkomstig van drijvende kracht Joop Wismans.

Het gebied waarin Odapark ligt, heette voorheen 'Reyndersbos' en werd in de volksmond 'Notarisberg' genoemd. Eind negentiende eeuw werd het aangekocht door Zusters Ursulinen die een klooster met pensionaat beheerden dat verbonden was aan meisjesgymnasium Jerusalem in het centrum van Venray. Zij zagen de berg als een mooie plek voor de jonge meisjes die hier "zouden kunnen stoeien en lawaaien, zoveel zij wilden", aldus de nonnen. Zo ontstonden een park met een heuvelachtig karakter, een bos met dennen, struiken en uitheemse boomsoorten, een speelweide, een rolschaatsbaan – herkenbaar aan een paar vastgespijkerde rolschaatsen op een bankje ernaast – en talloze prieeltjes. Bovenop de 'berg' ligt een Theehuis, van waaruit de meisjes, in het blikveld van de zusters, in de gaten gehouden konden worden.

Odapark center for contemporary art

In 1981 kocht de gemeente Venray het park, dat nogal onderhevig was aan verval, van de Zusters Ursulinen. Daarmee werd het toegankelijk gemaakt voor de hele Venrayse bevolking. Stichting Venrayse Kunstkring zag het als een perfecte locatie voor haar buitenmanifestaties en in 1992 werd het ondergebracht in **Stichting Odapark**. Aansluitend werd het **Theehuis** gerenoveerd en in 1999 uitgebreid met een nieuwe projectruimte voor tentoonstellingen en een foyer. Met het paviljoen als uitvalsbasis organiseert Odapark groots uitgedragen tentoonstellingen en kunstmanifestaties waarin internationale kunstenaars met hun werk een visie geven op de wereld om ons heen.

Helaas heeft het park geregeld last van ongenode gasten, die de vrijwilligers van de stichting niet mogen verzoeken te vertrekken. Dat is de taak van de gemeente. Geregeld worden kunstwerken ook beschadigd of vernield, een grote zorg en kostenpost.

Over een paar van de kunstwerken, die ze graag wilden laten zien, vertelden de gidsen met veel enthousiasme en vergaten daarbij de tijd. We zagen o.a. 'Côte d'Or', een voorstelling in brons van de bekende olifant van twee Belgische kunstenaars direct naast het theehuis, 'Love story': een oranje man ligt in het gras en zijn erectie is een enorme prachtige bloem geworden, '**Snowman**' is een echte ouderwetse sneeuwman zoals kinderen die maken, maar nu niet van sneeuw maar van kostbaar Carrara marmer.

Een heel ontroerend werk is '**Op z'n plaats**'.

Dit is oorspronkelijk gemaakt voor 'De Waan' een manifestatie over kunst en psychiatrie. Het verwijst naar het psychiatrisch ziekenhuis dat ooit in Venray stond. Het bestaat uit een heel veld vol betonnen kruisen met op elk kruis het patiëntnummer, de geestelijke aandoening en de doodsoorzaak van de patiënt om ze zo hun identiteit terug te geven.

Maar ook een traditioneel heiligenbeeld van Sint Oda kun je tegenkomen.

Na de uitgebreide toelichting van onze gidsen bleef nog net tijd over voor een drankje in het Theehuis voor we weer via Eindhoven naar Tilburg reden. Dankzij ieders medewerking en goede chauffeur Bas hebben we ons de hele dag goed aan het strakke tijdschema kunnen houden. We kijken terug op een heel geslaagde dag.

Tekst: Janine Roeffen

Foto's: Alphons, Henk, Mariëtte, Francis

Foto-
impressie

